166. zasadnutie Sekcie pre vonkajšie vzťahy

V januári sa uskutočnilo už 166. zasadnutie Sekcie pre vonkajšie vzťahy, známe pod skratkou REX. Ide o sekciu, ktorá sa zaoberá vzťahmi medzi EÚ a tretími krajinami, teda vzťahmi, ktoré ovplyvňujú život poľnohospodárov, potravinárov, ale aj všetky ostatné sektory. Obchod s tretími krajinami má vplyv na každého z nás.

Program zasadnutia

Hlavným bodom zasadnutia bol návrh stanoviska s označením REX/500 na tému Kapitoly o obchode a trvalo udržateľnom rozvoji v dohodách EÚ o voľnom obchode. V rámci programu bola zaradená aj prezentácia správy Komisie o vykonávaní dohôd o voľnom obchode (2016), ktorú prezentoval pán De Carli z GR pre obchod. Na zasadnutí sa zúčastnil aj veľvyslanec Kanady pri EÚ Daniel Costello.

Priebeh zasadnutia

Dokument predstavila spravodajkyňa. Keďže trvalo udržateľný rozvoj je pre EÚ veľmi dôležitý, musí sa brať do úvahy aj pri uzatváraní obchodných dohôd. V rámci diskusie boli zdôraznené niektoré fakty:

- dohody sú často uzatvárané bez možnosti občanov ovplyvniť tieto dohody,
- práva spotrebiteľov nie sú vždy zachované,
- otázka pracovného práva je dôležitá, často nie je braná do úvahy,
- dôležite body v texte 3.4.-3.6 bolo potrebné zmeniť, boli upravené texty,
- v dokumente je nevyvážená časť zameraná na trvaloudržateľný rozvoj.

K stanovisku vystúpila zástupkyňa Slovenska, nominovaná SPPK do EHSV, pričom zdôraznila:

- obchod musí byť pre všetkých, ktorí majú potenciál,
- dôležité dodržiavať normy a zabezpečovať kvalitu a bezpečnosť potravín tak, aby producenti EÚ neboli znevýhodnení,
- obchod sa týka všetkých občanov EÚ, majú právo sa k nemu vyjadriť,
- zdôraznenie významu odsekov 1.9 a 1.10.2.,
- zahrnutie cieľov pre trvaloudržateľný rozvoj, je však potrebné do dohôd zahrnúť aj ďalšie záväzky, ktoré EÚ má, ako napríklad záväzky týkajúcej sa emisií, Parížskej dohody COP21, či ochrany životného prostredia,
- potrebné zohľadnenie vplyvu na poľnohospodárstvo a potravinárstvo EÚ, aby výsledky boli v súlade s požiadavkami politík EÚ.

V diskusii vystúpila zástupkyňa Európskej komisie, jej vystúpenie je možné zhrnúť do bodov:

- nie sú uplatňované všetky normy a štandardy,
- problém pri pripravovaní dohody, nie všetky členské štáty súhlasili s prípravou,
- transparentnosť,
- komunikácia so všetkými zainteresovanými,
- posilnenie spolupráce s medzinárodnými organizáciami,
- potrebné zamerať sa aj na trvaloudržateľné ciele,
- ešte zohľadniť v dohodách Parížsku dohodu,
- existujú rôzne nástroje na hodnotenie dohody, niekedy je hodnotenie subjektívne,
- dohoda bude monitorovaná priebežne a výsledky budú zverejňované.

Spravodajkyňa po vypočutí diskusných príspevkov vystúpila a zdôraznila, že stanovisko bolo pripravené v časovej tiesni, aby bolo možné stanovisko odhlasovať na plenárnom zasadnutí. K stanovisku je možné podávať návrhy na zmenu a doplnenie do plenárneho zasadnutia. Hlasovaním bolo stanovisko prijaté.

Nasledovala prezentácia správy Komisie o implementácie dohôd o voľnom obchode, keď bolo zdôraznené:

- export EÚ rastie, napríklad so Srbskom, Ukrajinou, Kóreou, či inými tretími krajinami,
- niektoré sektory sú rastúce – napríklad poľnohospodárstvo, automobilový priemysel,
- zvýšenie exportu poľnohospodárskych produktov z EÚ do Ameriky,
- zvýšenie exportu v oblasti automobilového priemyslu,
- pri obchode niekedy chýba informovanosť v niektorých oblastiach,
- niekedy sú príliš komplikované pravidlá pre chránené označenie pôvodu.

K uvedenej téme odznel jeden diskusný príspevok z pléna:

- MERCOSUR – nie sú splnené podmienky, ktoré požadovali poľnohospodári, teda štandardy EÚ nie sú dodržané, nedochádza k zníženie chudoby, ale naopak,
- chýba dodržanie štandardov,
- dochádza naďalej k znižovaniu zalesňovania,
- čo bude robiť EK v tejto oblasti, keďže nie sú recipročne splnené podmienky?

K tretej téme vystúpil predseda Skupiny I Zamestnávatelia Jacek Krawczyk, ktorý urobil úvod k prezentácii kanadského veľvyslanca, pričom využil výsledky výskumu a uviedol, že len 23 % občanov si myslí, že nie je dôležitý medzinárodný obchod. EHSV zastrešuje rôzne organizácie, ktoré sú dôležité a ktoré sú súčasťou rôznych združení a majú rôznorodé záujmy. Zároveň predstavil veľvyslanca Kanady v EÚ H.E.Daniel J. Costello,

Pán veľvyslanec H.E.Daniel J. Costello vo svojom vystúpení zvýraznil niektoré skutočnosti:

- obavy negatívnych dopadov na obchodné spoločnosti na obidvoch stranách, teda na strane EÚ aj Kanady,
- Kanada závisí od obchodu, je to až 60 % HDP,
- obchod dôležitý pre zamestnanosť a ekonomiky štátov,
- Kanada má systém postavený na pravidlách, výhody pri obchode sú pre všetkých,
- treba nastavovať pravidlá – čo zahrnúť do obchodných dohôd, ktoré oblasti, ako podrobne pripraviť,
- potrebná inkluzívnosť,
- potrebný dialóg aj s malými a strednými podnikmi, ale aj s občanmi, či menšinami,
- považuje CETU za veľkú výhodu pre obidve strany,
- priamo v texte dohôd potrebné ustanovenia o pracovných právach a životnom prostredí,
- v CETE sú doložky, že sa nebudú znižovať štandardy,
- bude potrebné zapracovať rovnováhu pohlaví,
- Kanada aktualizovala dohodu s Chile, kde je samostatná kapitola práve pre oblasť rovnosti pohlaví,
- demokracia nesmie byť ohrozená,
- obchodné dohody však nevyriešia všetky oblasti a všetky požiadavky,
- vlády majú zvrchované právo regulovať na domácej pôde svoje oblasti,
- je potrebné diskutovať o problémoch a výhodách,
- potrebné monitorovanie dohôd,
- CETA je progresívna dohoda.

K vystúpeniu veľvyslanca bola diskusia, ktorá bola zameraná na budúcnosť obchodu medzi EÚ a Kanadou. Po ukončení diskusie predsedníčka sekcie oznámila termín ďalšieho zasadnutia.